

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Necessitate Et Modo Ministrandi Sacramenta Tempore pestis

Chapeauville, Jean

Mogvntiæ, 1612

43. Quis modus ministrandi sacramenta tempore pestis sit optimus & maxime probandus?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41077

QVÆSTIO XLIII.

Quis modus ministrandi sacramenta tempore pestis sit optimus & maxime probandus.

Quæstionis explicatio.

Diximus superioribus quæstionibus, qui teneantur ministrare sacramenta tempore pestis, & quibus peste infectis administranda sint, simulque respondimus excusationibus, siue ex parte ministrantiũ, siue ex parte recipiẽtium petitis, quæ à quibusdam parochis, vt ab hoc officio illo tempore maximè necessario se subtrahant, afferri solent: Sequitur vt inquiramus de modis, quibus illa ministrare debent vel non debent: Siquidem quidam illorum, cum nullam excusationis causam superesse vident, qua à sacramentorum administratione se excusare possint, solent alios atque alios administrandi modos, & plerique erroneos, & ab ecclesiastica consuetudine alienos effingere, vt hoc pacto, si sacramenta ministrare necessum sit, quasi moderate quodam adhibito, periculum contagionis euitent. Cæterum vt ordinatè in his discutiendis procedamus, primum ostendamus quis sit optimus & maxime laudandus modus, ministrandi quem illi sequi debeant,

debeant: deinde erroneos modos, à quib. illi abstinere debent, consueta methodo & breuitate aperiemus. Et quia necessum est illos vel contra substantialia sacramentorū h. e. materiam & formam, nec non eorum applicationem, vel contra accidentalia seu illorum ritus & ceremonias peccare: Primum quæremus, qui sint, qui cōtra substantialia peccāt: cum enim sine ipsis sacramēta subsistere non possint, fit vt ante omnia illi reprobādi & extirpandi sint: tandem q̄ sint illi, qui contra accidentalia peccare videntur, cum enim in necessitate, & p̄sertim tempore pestis, variationem admittant, fit vt de illis varie iudicari debeat, vt in progressu fiet manifestum.

Responsio.

Hic modus ministrandi maximè necessarius est, per quem minister adhibet imprimis omnia substantialia certa, & minime dubia, h. e. certam materiam & formam quantum fieri potest. Deinde vsitatos diocesis sitæ ritus vel omnes vel aliquos, prout suscipientium vtilitati & ipsorum sacramentorum venerationi pro ratione temporis & aliarum circumstantiarum, adhibendi videbuntur: his enim obseruatis, nihil est, q̄ amplius desiderari videatur.

H

Dixi

Dixi (*in primis substantiale*) non quod velim tempore pestis semper substantialia sacramentorum precedere: est enim frequenter locus etiam aliquibus ceremoniis accidentalibus, quæ merito propter reuerentiam sacramenti præmitti debent: sed quia si quid ex omnibus propter angustiam temporis omitti debeat, nullo tamen casu substantialia vel quicquam illorum omitti debebit, cum illis, vel altero illorum omisso, nihil fieri possit, vt patet.

Dixi 2. (*certa & minime dubia*) quia si minister adhibeat materiã vel formam incertã & dubiam, cum possit adhibere certam, etiam si id faceret sequendo opinionem probabilem speculatiue, graue sacrilegium committeret, vt communiter Doctores nostri tradunt, & ratio clara conuincit: Exponit enim se in huiusmodi electione periculo nihil faciendi, vt in sequentibus particularius ostendemus.

Dixi 3. (*quantum fieri potest*) quia in necessitate, si deesset materia certa, adesset autẽ incerta, sed probabilis, qui tunc illa vteretur, non censeretur exponere se periculo sacrilegii, sed potius pati seu permittere aliquod periculum, quod vitare non potest, vt sacramentum conficiat *altem* probabile. Quo casu administrari debebit

SACRAM. TEMPOR. PESTIS. II

bebit sacramentum sub conditione, iuxta illa, quæ prima quæstione supposuimus.

Dixi 4. (deinde adhibet vsitatos suæ diocesis ritus) quia quilibet pastor tenetur vti ritibus suæ diocesis, nec potest vti alterius (a) cuiuscunque, ne Romanæ quidem aut Metropolitanæ, sine licentia Superioris.

a Palud. in 4. dist. 3. colligitur ex c. Quoniam, de off. iud. or.

Dixi postremo. (vel omnes vel aliquos, qui pro ratione temporis & aliarum circumstantiarum adhibendi videtur,) quia in casu pestis, de quo disputamus, vt frequentius periculum vel suscipietis, quia videtur animam agere, vel ministrantis, quia euidentis & quasi certum adest contagionis periculum, non permittit omnes adhiberi.

Dices I. Poterit ergo pastor pro libitu hos vel illos ritus omittere?

R. Illi non omittere pro libitu, quando in casibus iam dictis, vt substantialia saltem ministrat, accidentarios ritus omittit.

Dices II. Poteritne immutare?

Non poterit: hoc enim ad eum solum pertinet, ad quem pertinet instituere & precipere, Pontificem videlicet vel Episcopum, vt ex dictis prima quæst. manifestum est.

Dices III. Quale peccatum est, ritus Ecclesie vsitatos immutare?

R. Est mortale, vt comuniter nostri Dd. tradunt: est enim contra virtutem religionis,

& ad sacrilegium pertinet, sacrilegium autem ex suo genere mortale est, potest vero esse veniale, ex leuitate materie, sicut alia peccata contra alias virtutes, si modo absit scandalum & contemptus vel intentio introducendi nouum ritum, vel danandi aliquem usum ecclesie, nam ex his circumstantiis etiam in leui materia, ritus immutare fieret mortale.

QVÆSTIO XLIII.

Quid censendum de modo ministrandi illorum, qui incertam materiam vel formam adhibent, cum possint certam.

Quæstionis explicatio.

Quamuis omnes materie & forme sacramentorum à Christo sint determinate, tamen de multis rebus ac verbis saepe disputatur à Doctoribus, an illæ sint omnino eius nature, cuius sunt res à Christo pro materiis institutæ, & an hæc vel illa verba, sint eius significationis, cuius sunt verba pro formis à Christo instituta: Et cum quidam probabiles pro veritate materie & forme rationes habeant, forte existimare possent, indifferens esse, an illa probabili, an verò certa alia materia vtantur: horum & similitum occasione queritur, quid de modo ministran-